

Fenyőgally és ágyúcső

Karácsony nem megy el a humanizmusról szóló leccék nélkül. Erről beszélnek a szónokok, erről elmélkednek a lapok, erről szól az ünnepi vezércikk. Akármilyen a politika, akárhol csúfolják meg az emberszeretetet, ilyenkor szebbik profiljukat mutatják még a diktátorok és az agressziós csapatokat vezénylő tábornokok is. Napalmmal perzselnek az esztendő tizenkét hónapjában, iskolákat veretnek szét láncosbombákkal, asszonyokat és gyerekeket terelnek „stratégiai” légerekbe — de ilyenkor fenyőgallyat tűznek az ágyúcsőre. Ilyenkor szép nyilatkozatokat adnak az emberszeretetről...

Súlytalanok így ezek a szavak, szónoki stílusgyakorlatok, mézes kis énekek. Mint mikor előkelő úriasszonyok szaloncukrot osztanak gyerekeknek, akiknek kenyér kellene inkább. Mindenki tudja, hol a helyük ezeknek a gesztusoknak az erkölcsi értékrendben. S nem is ezekkel akarok vitatkozni. Inkább nekünk címzett üzenetekkel.

Mostanában újra élénk divat odaát a szocializmus sajátos „megideológizálása”. Modelleket vázolnak fel és minősítenek, beszélnek „bürokratikus” szocializmusról, „dogmatizmusba merevedett” kelet-európai országokról, de mind gyakrabban a szocializmus „humanizálásáról” s annak „időszerűségéről”. Saját társadalmuk iránt korántsem igényesek. A néger gettók, a vietnami kegyetlenkedések, az arab menekülttáborok, negyvenmilliónyi ember évi éhhalála az elmaradott országokban csekély alkalom nekik „humanista” gondolataik és feladataik megszővegezésére. A szocializmus „emberibbé tétele” iránti igény szimpatikusabb számukra. És ez az ének sokszor még itt is tetszik az embereknek.

Ne hivatkozunk túl semmit, maradjunk csak annál, hogy a szocializmus levette polgáraitól az éhség, a nincstelenség keresztjét; magára vállalta az egészségükért való gondoskodást; munkát adott és emberi hajlékot teremtet; megszüntette az alázkodást, a kiszolgáltatottságot. Szociális intézkedései páratlanok az emberiség történetében. Közösségeinek melege az ember legszebb tulajdonságainak virágoskertje. Törvényeit egyformán szabta polgáira. S ha a szocializmus csak ennyit tett volna — akkor is megvalósította a társadalmi humanum alapvető igényeit. De ha tudjuk, hogy a szocializmus „humanizálásának” nyugati jelszava milyen indítkéből fakad, még ennyi magyarázat is luxus. Társadalmi elégetlenséget akarnak vele szítani; a belső rendet szeretnék vele fölforgatni; szocialista országok között szeretnék ezzel is zavart kelteni.

Magunk is tisztában vagyunk azzal, a programunkba is vettük, hogy fejlesztjük a társadalom demokratizmusát, állandó törekvésünk társadalmunk humanista jegyeinek gazdagítása és erősítése. De a magunk receptje, a szocializmus „leccékönyve” szerint. Magunk tudjuk, mikor mire érik meg az anyagi és a politikai lehetőség, mikor milyen gondoskodásra futja, s a lehetőségek birtokában sohasem tartunk fenn adósságokat emberségből.

A mi fenyőgallyaink valóban örökzöldek. Amit ágyúcsőre tűznek, azon másnap már bakancs és tank gázol. Vágyaink, reményeink sem hervadtak, éppen társadalmunk humanizmusa tartja frissen őket. A legembarabb társadalom. A mai világban egyetlen emberközpontú társadalom.

SZ. SIMON ISTVÁN

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 302. szám

Ára: 1,20 forint

Kedd, 1968. december 2

Olcsóbb lesz a földgáz Szegeden és környékén

Az OKGT vezérigazgatójának válasza a Dél-Magyarország kérdéseire

A szénhidrogének egyre nagyobb szerepet játszanak az ország energiaszükségletének kielégítésében, s az a törekvés, hogy arányuk állandóan emelkedjen, néhány éven belül érje el a 30—40 százalékot. Mi — szegediek és Csongrád megyeiek — az ország leggazdagabb szénhidrogén-medencéjének kellős közepén vagyunk, ezért logikus, hogy környezetünkben ez az arány is gyorsabban és nagyobb mértékben valósuljon meg.

A szegedi és a környékbeli városok üzemel, lakói szívesen használják a medence földgázát, bár sok gátló tényező fékezi a felhasználás gyorsabbá tételét, sőt az ára-



kat is magasnak tartják. Ebben a témában kerestük fel Besz Vilmost, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt vezérigazgatóját, hogy válaszoljon néhány kérdésünkre.

● Közismert, hogy a szegedi medencében levő kiserőgáz továbbítása, eljuttatása távolabbi pontokra drágább, mintha helyben használnánk fel. Ennek előnyeit az árban élvezik-e a helyi fogyasztók?

— A háztartási célra fogyasztott városi és földgáz árát az árutasítások hatóságilag rögzített árformában, országosan egységesen írták elő.

— Az iparági önköltség jelentős szórást takar: így például a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalatnál 1 Mkal fűtőértékű földgáz termelése 17 forintba kerül, a Dunántúli Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalatnál ugyanez 58 forint átlag-önköltséggel termelhető. Ezek átlagából adódik a 22 forintos iparági önköltség. Hasonló a helyzet a távvezetési szállításhoz és elosztáshoz. Ugyanakkor a városi gáz előállítására vidéki gázgyárainknál 240 forintba kerül. Az előbbiekből nyilvánvaló, hogy az iparági szinten való adómegegállapítás nem teszi lehetővé, hogy az iparági önköltségnél alacsonyabban előállítható gázt olcsóbban adjuk, mert nincs lehetőség arra, hogy a drágábbat emelt áron adhassuk.

— Az előbb elmondottak miatt trösztünk kényszerítve volt az országosan egységes árak alkalmazására 1968-ban.

● Milyen elképzelések vannak arra, hogy az újonnan belépő gázfogyasztókat anyagiilag is ösztönözzék, s a régi fogyasztók számára előnyösebbé tegyék a gáztüzelést?

— A szegedi szénhidrogén-medence jelenlegi adottsága miatt a kőolajtermelés során kényszerűen kitermelt kiserőgáz egy része átmenetileg még felhasználatlanul a levegőbe kerül. Az egyébként levegőbe kerülő gáz minél teljesebb hasznosítása érdekében arra törekszünk, hogy a jelenlegi földgázfogyasztók minél többet fogyasszanak, továbbá a még nem földgázfogyasztók más energiahordozók helyett földgáz fogyasztásra álljanak át. Ennek érdekében a Csongrád megyei és Szeged városi párt- és tanácsi szervekkel egyetértésben 1969. január 1. után engedménnyel fogjuk értékesíteni Szeged körzeté-

ben a földgázt a lakosság és az ipari felhasználók részére. — 1969. január 1-től kezdve a lakosság számára az OTP kölcsönt nyújt a gázszereles munkák elvégzésére. A lakosság fogyasztásának növelése érdekében a jövő évtől kezdődően 20 százalékkal csökkentik a földgáz árát. A háztartási célra használt földgázért köbméterenként az eddigi 2 forint helyett 1,60 forintot, a fűtésre használt földgázért 1,60 forint helyett 1,28 forintot fizet január 1-től a lakosság. Ez a kedvezmény csak a földgázra vonatkozik, a városi gázzal ellátott háztartásokban és egyéb fogyasztókban az eddigi árak maradnak érvényben.

— Ugyancsak 1969. január 1-től kedvezményt nyújtunk a belépő új vállalati nagyfogyasztóknak az átállás költségeinek megtérülése érdekében. Az új nagyfogyasztók

1000 cal-ként a hatósági árjegyzék szerinti 13—15 fillér helyett 8 fillért fizetnek, ami átlagosan 44 százalék engedményt jelent. Ugyanakkor a fogyasztás növelése érdekében átlag 20 százalékon felüli mértékben csökken a nagyüzemi földgázár a jelenlegi fogyasztóknál is. A kedvezményes árakat egyelőre 1970 végéig terjedő érvénnyel állapítottuk meg.

● Legyen szíves vezérigazgató elvtárs összehasonlító adatokat mondani a szén- és a gáztüelés közötti árarányokról. Milyen előnyei vannak a gáztüzelésnek?

— A jelenleg érvényes fogyasztói árak alapján közlünk egy-két szemléltető adatot.

— Tüzelőanyag-árak házhoz szállítva, háztartási felhasználásra:

Megnevezés	Ft/q	Ft/Mkcal
Háztartási szén	32,20	98 Ft
Hazal brikett I. osztályú	66,20	130 Ft
Német brikett	72,20	137 Ft
Koks	101,70	170 Ft
Kandallófa	59,70	162 Ft
Vezetékes gáz fűtésre		160 Ft

— Az előbbi adatokat ki kell egészítenünk azzal, hogy a megvásárolt fűtőérték a különböző fogyasztóberendezésekben különböző mérték-

ben hasznosul. Így a hasznosulási hatásoknak figyelembe vételével 1 Mkal hasznosuló fűtőérték lakossági fűtésnél következésképpen alaku-

Tüzelőanyag	Tüzelőberendezés	Hatásfok	Ft/Mkcal
Háztartási szén	egyaknás vaskályhában	45 %	217 Ft
Hazal brikett	egyaknás vaskályhában	50 %	260 Ft
Német brikett	eserépkályhában	55 %	286 Ft
Koks	felsőbégésű berend.-ben	75 %	227 Ft
Kandallófa	eserépkályhában	70 %	231 Ft
Vezetékes gáz	gázkonvektorban	80 %	200 Ft
Vezetékes gáz	eserépkályhában	85 %	188 Ft

— Az ipari felhasználásra ilyen adatok nem állnak rendelkezésünkre, ellenben közölhetjük a következőket:

— Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság által készített tanulmányok szerint ipari hasznosítás esetén a gázok relatív használati értéke 35—45 százalékkal magasabb a szén felhasználásánál. Ezt figyelembe véve az energiahordozók árarányait előíró GB-határozat úgy rendelkezett, hogy a vezetékes gázok árát 10 százalékkal magasabban kell megállapítani a szén termelői áránál. Ennek a határozatnak megfelelően az ipari felhasználásra értékesített városi és földgázárak 101,67 Ft/Mkcal átlagban kerültek megállapításra, ami 10 százalékkal magasabb a szén termelői áránál és az átlagos szállítási költség összegénél. A szén árát 16 forinttól 127,50 Ft/Mkcal értékhatárok között állapították meg.

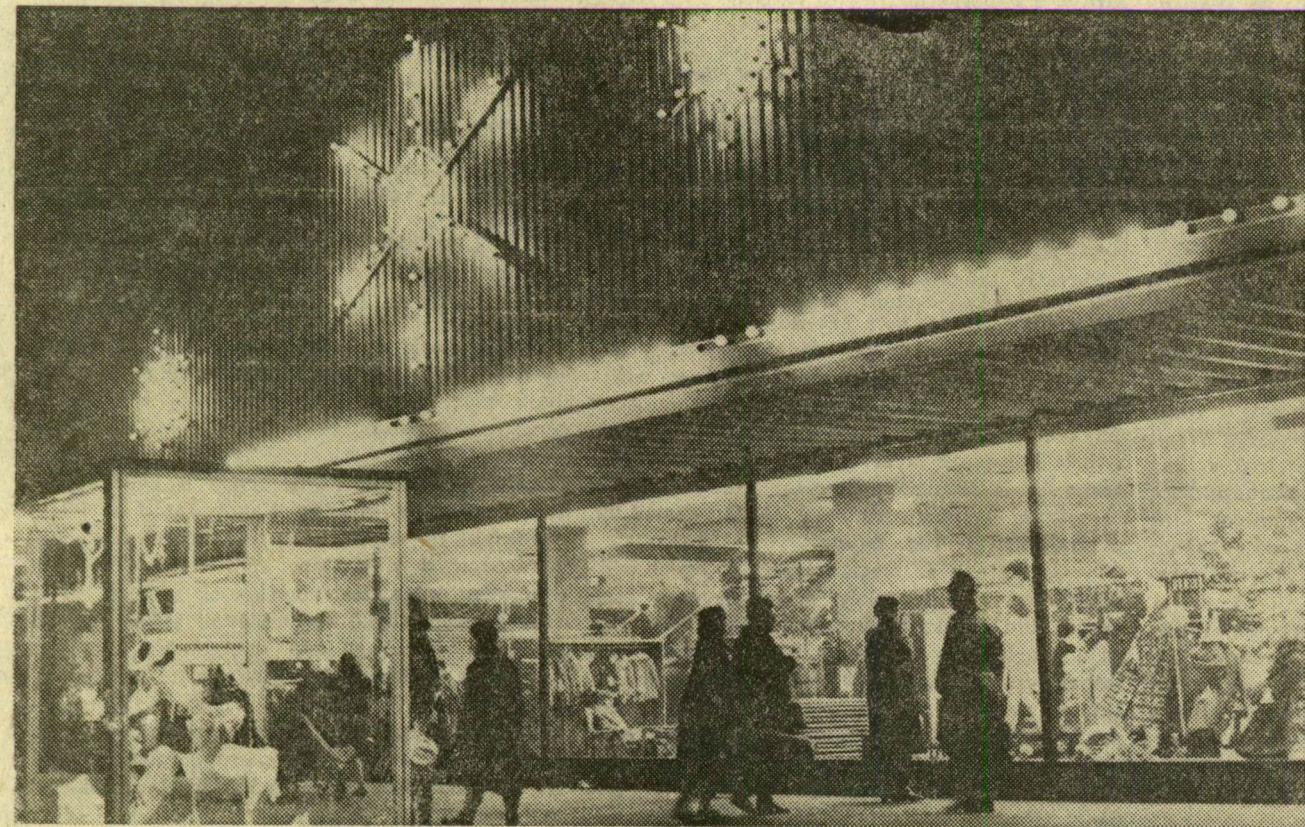
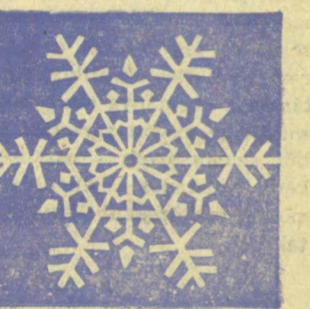
● Szeged párt- és tanácsi vezetői szorgalmazták a földgázüzemeltetésre való áttérést. Ebben az akcióban az OKGT milyen támogatást tudna nyújtani? A lakosság számára nyújtandó ösztönző kedvezmények meggyorsítanák-e a törekvést.

— Szeged területén az ipari fogyasztóberendezések földgázra való átállítása trösztünk már az előző évben is szorgalmazta. Szolgáltató vállalatunk számos sze-

gedi üzemben (Erőmű, Paprikafeldolgozó stb.) részt vett a tervezési és a szerelési munkákban. A szolgáltatóvállalat körzetében azonban az utcai elosztóvezeték-hálózat építése olyan mértékben növekszik, hogy a közterületi és az üzemen belüli vezetéképítési és szerelési munkákat a szolgáltató vállalat egyidejűleg nem tudja elvégezni. Szükséges ezért, hogy Szeged területén valamely más építési vállalat minél előbb szervezzen megfelelő gázszereelő részleget.

— 1967. év végéig a földgázra átváltó vállalatok költségeik fedezésére javaslatunkra energiaracionalizálási hitelt kaptak az Országos Energiagazdálkodási Hatóságtól. 1968-tól kezdve ez a hitelkeret megszünt. 1968 júniusában az Árhivatal a rendelkezésemre bocsátott gázárakat a fix árkategóriából a maximált árkategóriába sorolta. Ennek alapján tudjuk a jövő évtől kezdve a fentebb részletezett kedvezményt nyújtani a nagyfogyasztóknak, illetve a lakosságnak.

Gazdag István



Somogyi Károlyné felvétele